

підходу як за рахунок вибудови чітких методичних орієнтирів через діяльність навчально-методичного відділу, навчально-методичних факультетів, кафедр, так і за рахунок якості підвищення психолого-педагогічної кваліфікації викладачів. Навчання з позицій дидактики включає в себе процеси викладання та учіння, і викладачі беруть активну участь в інноваційній діяльності ВНЗ по успішному впровадженню компетентнісного підходу. А як же йде справа з таким важливим учасником навчального процесу – суб'єктом навчання, студентським колективом і кожним конкретним студентом? Чи можна що-небудь формувати у студентів, якщо вони про це і не знають? Звичайно, процес особистісно-професійного розвитку буде йти і в цьому випадку, але як будь-який неусвідомлений процес буде малоефективним. Тому, дуже важливо, аби освітній процес був двостороннім і передбачав не лише ціленаправлену діяльність викладача, але й не менш активну та усвідомлену, спрямовану на майбутні досягнення та саморозвиток, діяльність студента.

Зважаючи на сказане, відводимо одну з головних ролей самоосвітній компетентності, яка є не лише однією з ключових загальноприйнятих компетентностей, визначених українськими вченими, у рамках проекту «Освітня політика та освіта «рівний – рівному» (2004 р.), але й продукує ідею «Освіти впродовж життя», що є невід'ємною складовою самовдосконалення особистості в XXI столітті.

Саме тому вагомому значення в освітніх колах набуває принцип студентоцентризму – сутністю якого є турбота про студентів як особистостей, створення оптимальних умов для розкриття їхнього потенціалу. Це один з основних принципів, яким науково-педагогічний колектив повинен керуватися в роботі, щоб допомогти молоді стати елітою суспільства, у якої є майбутнє.

Особливо хочемо підкреслити, що не тільки викладач може створювати умови для формування компетентностей, а й сам студент повинен бути в пошуку таких можливостей. Ми вважаємо, що студентоцентризм можна розглядати як ресурс успішної реалізації компетентнісного підходу у ВНЗ.

*Лавриненко В.М., к.е.н.,
доцент кафедри історії та теорії господарства*

ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

*Поясни мені – і я забуду,
покажи мені – і я, можливо, запам'ятаю,
але залучи мене до участі – і я усе зрозумію.
(Китайська мудрість)*

Предметом освітнього дискурсу поняття «студентоцентризм» стало після прийняття рішень конференцій міністрів освіти 46-и країн учасників Болонського процесу (Лондонське 2007 р. та Левенське 2009 р. комюніке), в яких були визначені пріоритети розвитку Європейського простору вищої освіти на наступне десятиліття. Серед них і **студентоцентроване навчання** – спрямоване на формування компетенцій у відповідності до вимог сучасного ринку праці в умовах глобалізації.

Студентовимірність навчання, як основоположний принцип Болонських реформ у вищій освіті, передбачає зміщення акцентів в освітньому процесі з **викладання** (як основної ролі професорсько-викладацького складу у «трансляції знань») на **навчання**, як активну освітню діяльність студента. Спрямування навчання на результати студентоцентрованого підходу означає, що **результати навчання** відіграють основну роль і є головним підсумком навчального процесу для студента у вимірах визначених компетенцій, а засоби і методи навчання (в.ч. і інтерактивні), є лише допоміжними для досягнення цих результатів. Суть навчання – у розкритті когнітивного потенціалу студента, мотивації пізнавальної активності, пов'язаної з організацією та використанням знань, необхідних для професійної діяльності.

Сучасні виклики в університетському навчанні співзвучні з осмисленням **ідеї університету**, як однієї з форм духовного життя суспільства, які досліджував відомий німецький філософ К. Ясперс. Він відмічав, що університет здійснює професійне навчання і його ідея реалізується завдяки студентам, яким допомагає не володіння вивченим, а «здатність на основі власної ініціативи скрізь створювати для себе необхідне знання, здатність осягати речі, розмірковувати з певної точки зору, вміння ставити запитання» [1, с. 71].

Викладання історико-економічних дисциплін на кафедрі історії та теорії господарства здійснюється на засадах цивілізаційної парадигми суспільствознавства з застосування таких її принципів як *системність, цілісність, суб'єктивність, змінюваність, самоорганізованість*. Це передбачає, як всебічний аналіз історичних фактів і подій, так і розгляд контексту змін і форм господарства. На цій основі виникає можливість активізації навчальної діяльності студента з урахуванням її результативності у формі компетенції, що засвідчують можливість людини продуктивно діяти в професійних ситуаціях. Процес вивчення дисциплін, спрямований на формування у студентів знань, розуміння, умінь, суджень і навичок, які являються елементами *гуманітарних (ГК) та загально-професійних (ЗПК) компетенцій*, а засобом їх формування виступає декомпозиція. Така методика дозволяє систематизувати навчальний матеріал дисципліни згідно стандартів вищої освіти, навчальних планів і вимог студентоцентризму. Важливо і те, що це створює передумови осмислення двох аспектів історико-економічної науки – історизацію економічної науки і економізацію історії. Мислення про минуле історії економіки в її різноманітній тематиці є і водночас мисленням про засоби вирішення викликів сучасності.

Література

1. Ясперс, Карл. Ідея університета / Карл Ясперс; пер с нем. Т.В.Тягуновой. – Минск : БГУ, 2006. – 159 с.
2. The Bologna Process 2020 – The European Higher Education Area in the new Decade. Communiqué of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education, Leuven and Louvain-la-Neuve, 28-29 April 2009. [Електронний ресурс].- Режим доступу <http://www.novsu.ru/file/791608>

Лавриненко Т.П., ст. викладач кафедри іноземних мов факультету маркетингу

СТУДЕНТО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ВИМІРАХ ГРУПОВОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Зміни в системі європейської освіти дороговказами якої став Болонський процес, визначають дієві напрямки адаптації освіти до вимог сучасної соціально-трудової сфери та особливостей ринку праці ХХІ ст. *Студенто-орієнтований* підхід відноситься до широкого спектру освітніх програм, досвіду навчання, реалізації навчально-методичних питань спрямованих на вирішення потреб у галузі освіти. Центральними з них являються інтереси, прагнення, цінності та культурні традиції окремих студентів чи спільноти студентів [1].

Узагальнення досвіду викладання англійської мови викладачами кафедри іноземних мов факультету маркетингу засвідчує про ряд труднощів, що виникають у студентів у процесі вивчення іноземної мови, які пов'язані зі специфічними особливостями процесу навчання в економічному університеті, серед них – необхідність оволодіння професійною термінологією поряд з удосконаленням основних навичок професійно-орієнтованого спілкування іноземною мовою, різним рівнем володіння мовою студентами в межах однієї академічної групи, а також скороченими термінами навчання в конкретних освітніх програмах. Засобами їх вирішення є пошук форм і методів, які можуть створювати умови для розвитку комунікативних умінь і навичок у навчальних спільнотах, сприятливих для розвитку професійної та соціальної компетенції та вмінню вчитися самостійно.

Груповий метод навчання, як форма організації освітнього процесу, виступає однією з можливих форм відповіді на запити положень студентоцентризму. Важливим серед них є зміна ролі викладача в процесі навчання – з центру навчальної діяльності, він перетворюється на консультанта, який допомагає, направляє і стимулює навчання студентів у формуванні відповідних компетенцій. Пошук відповіді на питання: хто в центрі навчання студент чи викладач – не є конструктивним. Всесвітньо відомий бразильський педагог, філософ і громадський діяч Пауло Фрейре, досліджуючи у своїх роботах це питання, відмічав, що той хто вчить і вчиться в процесі набуття знань « ... повинні брати на себе роль свідомих Суб'єктів, які діють за посередництвом пізнавального об'єкта, що його вони прагнуть дослідити» [2, с. 168].

При вивченні іноземної мови соціальна взаємодія студентів виражається в тому, що вони працюють разом над одним спільним завданням, у них розподілені ролі, кожен з них вносить у загальну роботу свій внесок, студенти націлені на загальний позитивний результат і від роботи кожного залежить позитивне оцінювання роботи всієї групи. На заняттях з використанням групової і парної роботи відбувається відпрацювання конкретних умінь і навичок у режимі діалогу. Спільне